

بسمه تعالی

مقدمه

در راستای تحقق اهداف قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، سازمان نظام‌مهندسی ساختمان نقش مهمی در ارتقای کیفیت خدمات مهندسی، اعتلای معماری و شهرسازی و ترویج الگوهای مناسب طراحی ایفا می‌کند. در این میان، توجه به کیفیت آثار معماری و تشویق مهندسان به ارائه طرح‌های خلاقانه، مسئولانه و منطبق با ضوابط و مقررات فنی، از مأموریت‌های حرفه‌ای این سازمان است.

استان کرمان با برخورداری از گستره جغرافیایی وسیع، تنوع اقلیمی، پیشینه غنی معماری و ویژگی‌های فرهنگی و بومی ارزشمند، ظرفیت‌های قابل توجهی در حوزه طراحی و معماری دارد. بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها در طراحی و اجرای ساختمان‌ها، ضمن ارتقای کیفیت محیط ساخته‌شده، نقش مؤثری در حفظ هویت معماری، توسعه پایدار و ارتقای کیفیت زندگی شهروندان ایفا می‌کند.

باوجود اقدامات انجام‌شده در سال‌های گذشته به‌منظور ارتقای کیفیت نقشه‌ها و خدمات طراحی معماری، بررسی‌های تخصصی نشان می‌دهد که دستیابی به سطح مطلوب کیفیت معماری، مستلزم به‌کارگیری هم‌زمان سازوکارهای نظارتی، آموزشی، فرهنگی و تشویقی است. در این میان، شناسایی، معرفی و تقدیر از طرح‌های شاخص و ارزشمند معماری می‌تواند زمینه ارتقای دانش حرفه‌ای، ترویج تجربیات موفق، افزایش انگیزه مهندسان طراح و ارتقای سطح کیفی آثار معماری را فراهم آورد.

براین اساس، این نظام‌نامه باهدف تعیین ضوابط و فرایند شناسایی، ارزیابی، انتخاب و معرفی طرح‌های برتر معماری در استان کرمان و در چارچوب قوانین، مقررات ملی ساختمان، مصوبات مراجع ذی‌صلاح و اهداف حرفه‌ای سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان کرمان تدوین شده است.

ماده ۱- تعاریف

- (۱-۱) **سازمان:** سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان کرمان.
- (۲-۱) **کمیسیون:** کمیسیون تخصصی معماری سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان کرمان.
- (۳-۱) **کارگروه:** کارگروه تخصصی متشکل از معماران واجد شرایط عضو سازمان که به‌منظور ارزیابی، امتیازدهی و انتخاب طرح‌های برتر معماری، بنا به پیشنهاد کمیسیون و تصویب هیئت‌مدیره سازمان تشکیل می‌شود.
- (۴-۱) **سیاهه بازبینی:** الگوی استاندارد پایش نقشه‌های معماری سازمان که معیارهای حداقلی انطباق با مقررات ملی و ضوابط محلی را بر اساس مصوبات هیئت‌مدیره مشخص می‌کند.
- (۵-۱) **طرح:** مجموعه مدارک، نقشه‌ها، مستندات و اطلاعات معماری "فاز یک" پروژه ساختمانی که توسط طراح تهیه و برای بررسی و تأیید به سازمان ارائه شده است.
- (۶-۱) **پروژه:** مجموعه فعالیت‌های طراحی ساختمان شامل مدارک و نقشه‌های معماری، سازه، تأسیسات مکانیکی و تأسیسات برقی که برای یک پلاک یا مجموعه ساختمانی تهیه شده است.
- (۷-۱) **طراح:** شخص حقیقی دارای صلاحیت طراحی معماری که مسئولیت تهیه و ارائه طرح معماری پروژه را بر عهده داشته و نام وی در مدارک رسمی پروژه درج شده باشد.
- (۸-۱) **طراح همکار:** شخص حقیقی دارای صلاحیت طراحی معماری که به‌عنوان همکار طرح در فرایند طراحی معماری نقش دارد.
- (۹-۱) **منظر شهری:** مجموعه عناصر طبیعی و انسان‌ساخت قابل‌مشاهده از عرصه‌های عمومی شهر، شامل ساختمان‌ها و الحاقات آن‌ها، مبلمان شهری، پوشش گیاهی و سایر عناصر محیطی که از فضاهایی نظیر خیابان‌ها، میداين، معابر و سایر پهنه‌های عمومی قابل‌رویت هستند.
- (۱۰-۱) **بستر:** مجموعه درهم‌تنیده از مشخصات فیزیکی، عملکردی، محیطی و فرهنگی-اجتماعی که هویت منحصربه‌فرد یک مکان را شکل می‌دهد (شامل اقلیم، بافت هم‌جوار، توپوگرافی، دسترسی‌ها و میراث معماری).

نظام‌نامه انتخاب طرح برتر

۱۱-۱) **تعارض منافع:** هرگونه وضعیت یا رابطه‌ای که بتواند استقلال، بی‌طرفی و صحت قضاوت عضو کارگروه ارزیابی را تحت تأثیر قرار دهد؛ از جمله مشارکت مستقیم یا غیرمستقیم در طراحی پروژه، اشتغال در دفتر طراح، وجود رابطه مالی، شغلی یا خویشاوندی مؤثر با صاحب اثر.

ماده ۲- اهداف

۱-۲) **هدف اصلی:** ارتقای کیفیت طراحی معماری ساختمان‌ها در استان کرمان از طریق شناسایی، ارزیابی و معرفی طرح‌های برتر و ترویج الگوهای موفق طراحی، به‌گونه‌ای که ضمن انطباق با مقررات ملی ساختمان، ضوابط شهرسازی و الزامات فنی، پاسخگوی نیازهای عملکردی، فرهنگی، اقلیمی و زیبایی‌شناختی نیز باشند.

۲-۲) **اهداف فرعی:**

۱-۲-۲) ارتقای کیفیت نقشه‌ها و مدارک معماری از منظر فنی، عملکردی، اجرایی، زیبایی‌شناختی و میزان انطباق با قوانین، مقررات و ضوابط مرتبط؛

۲-۲-۲) تشویق مهندسان طراح به ارائه راهکارهای خلاقانه، نوآورانه و مسئولانه در طراحی معماری با تأکید بر بهره‌وری انرژی، توسعه پایدار، هویت بومی و ارتقای کیفیت محیط ساخته‌شده؛

۳-۲-۲) ترغیب طراحان به ارائه مستندات و مدارک تکمیلی از جمله طراحی نما، مدل‌سازی سه‌بعدی، تصاویر سه‌بعدی (رندر)، جزئیات اجرایی، تحلیل‌های اقلیمی و محاسبات مرتبط با بهره‌وری انرژی؛

۴-۲-۲) خلق فضای رقابت حرفه‌ای میان طراحان عضو سازمان؛

۵-۲-۲) ارتقای دانش و مهارت‌های تخصصی در میان مهندسان معمار عضو سازمان؛

۶-۲-۲) فراهم نمودن بانک اطلاعاتی از آثار برگزیده به‌منظور بهره‌برداری آموزشی، پژوهشی و حرفه‌ای در سازمان؛

۷-۲-۲) شناسایی، معرفی و ترویج الگوهای برتر معماری منطبق با مقررات ملی ساختمان و متناسب با شرایط اقلیمی، فرهنگی و کالبدی استان کرمان.

۸-۲-۲) ترویج بهره‌گیری از فناوری‌های نوین طراحی، مدل‌سازی اطلاعات ساختمان (BIM) و ابزارهای دیجیتال در فرایند تهیه و ارائه خدمات مهندسی.

ماده ۳- فرآیند کلی ارزیابی و داوری

۱-۳) **نحوه معرفی آثار:**

۱-۱-۳) مهندسان طراح واجد شرایط می‌توانند در زمان مشخص‌شده توسط کمیسیون، درخواست شرکت در فرایند ارزیابی را به همراه مدارک موردنیاز به دبیر کمیسیون ارائه نمایند.

۲-۱-۳) گروه‌های بازبینی نقشه‌های معماری نیز می‌توانند پروژه‌های واجد شرایط را جهت بررسی به دبیر کمیسیون معرفی نمایند.

تبصره ۱: معرفی پروژه توسط سازمان یا متقاضی، هیچ‌گونه حقی برای ورود قطعی به مرحله داوری ایجاد نمی‌کند و پذیرش نهایی منوط به احراز شرایط مقرر در این نظام‌نامه است.

۲-۳) **شرایط پذیرش آثار:**

۱-۲-۳) پروژه موردنظر باید در مرحله نخست بازبینی، بدون اعلام مغایرت مؤثر و با رعایت الزامات مقرر در سپاه بازبینی در هر چهار رشته معماری، سازه، تأسیسات مکانیکی و تأسیسات برقی مورد تأیید قرار گرفته‌باشد.

۲-۲-۳) ارائه طرح سه‌بعدی نما.

نظام‌نامه انتخاب طرح برتر

۳-۳) بررسی اولیه و احراز شرایط:

۳-۳-۱) دبیر کمیسیون موظف است پس از دریافت مدارک، نسبت به بررسی شرایط ورود آثار اقدام و فهرست پروژه‌های واجد شرایط را تهیه و به کارگروه ارزیابی ارسال نماید.

۳-۳-۲) دلایل عدم‌پذیرش هر پروژه باید به‌صورت مکتوب ثبت و در صورت درخواست متقاضی، به وی اعلام شود.

۳-۴) ارزیابی و داوری:

۳-۴-۱) آثار واجد شرایط پس از حذف مشخصات هویتی طراح و اختصاص کد شناسایی، جهت ارزیابی در اختیار کارگروه ارزیابی قرار می‌گیرند.

۳-۴-۲) امتیازدهی توسط اعضای کارگروه صرفاً بر اساس جدول ارزیابی موضوع ماده (۵) این نظام‌نامه انجام می‌شود.

۳-۴-۳) میانگین امتیازات ثبت‌شده توسط اعضای کارگروه، امتیاز نهایی هر پروژه را تشکیل می‌دهد.

۳-۵) تعیین برگزیدگان:

۳-۵-۱) از هر طراح، حداکثر یک پروژه با بالاترین امتیاز کسب‌شده در هر سال وارد مرحله نهایی انتخاب برگزیدگان خواهد شد.
۳-۵-۲) در صورت تساوی امتیاز نهایی، اولویت با پروژه‌ای خواهد بود که به ترتیب در معیارهای «انطباق با بستر و اقلیم»، «کیفیت منظر شهری» و «خلاقیت و نوآوری» امتیاز بیشتری کسب کرده باشد.

۳-۵-۳) پیش از اعلام قطعی نتایج، دبیر کمیسیون، موظف است وضعیت انتظامی طراحان منتخب را از واحد ذی‌ربط سازمان استعلام نماید. در صورتی که طراح منتخب دارای محکومیت قطعی انتظامی درجه سه یا بالاتر در پنج سال گذشته باشد، پروژه از فرایند انتخاب حذف و پروژه بعدی جایگزین خواهد شد.

۳-۵-۴) نتایج ارزیابی پس از تأیید کمیسیون تخصصی معماری جهت تصویب نهایی به هیئت‌مدیره سازمان ارائه و پس از تصویب، اعلام عمومی خواهد شد.

تبصره ۲: انتخاب طرح برتر صرفاً ناظر بر ارزیابی کیفیت حرفه‌ای مدارک و مستندات طراحی ارائه‌شده بوده و به منزله تأیید مضاعف، تضمین کیفیت اجرا یا سلب مسئولیت قانونی اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط با پروژه نخواهد بود.

ماده ۴- ترکیب و شرایط و وظایف کارگروه ارزیابی

۴-۱) کارگروه ارزیابی متشکل از پنج نفر عضو اصلی شامل یک نفر از اعضای گروه معماری هیئت‌مدیره، یک نفر از اعضای کمیسیون تخصصی معماری و سه نفر از مهندسان معمار عضو سازمان است که با پیشنهاد کمیسیون و تصویب هیئت‌مدیره انتخاب می‌شوند.
۴-۲) اعضای کارگروه باید دارای شرایط زیر باشند:

۴-۲-۱) برخورداری از حسن شهرت و سابقه حرفه‌ای در جامعه مهندسی؛

۴-۲-۲) دارا بودن پروانه اشتغال به کار مهندسی در صلاحیت طراحی معماری با پایه یک یا بالاتر؛

۴-۲-۳) نداشتن محکومیت قطعی انتظامی درجه سه و بالاتر در پنج سال گذشته؛

۴-۲-۴) عدم وجود تعارض منافع با موضوع ارزیابی و داوری طرح‌ها.

تبصره ۳: اعضای کارگروه در چارچوب این نظام‌نامه، داوران رسمی طرح‌های معماری محسوب می‌شوند.

۴-۳) تمامی اعضای کارگروه از حق رأی مساوی برخوردار بوده و تصمیمات کارگروه بر مبنای میانگین امتیازات ثبت‌شده توسط اعضا اتخاذ می‌شود.

۴-۴) انتخاب اعضای کارگروه، در ابتدای هر سال توسط کمیسیون تخصصی معماری انجام و جهت تصویب به هیئت‌مدیره ارائه می‌شود.

۴-۵) مدت عضویت اعضای کارگروه، یک سال بوده و تمدید آن حداکثر برای دو دوره متوالی بلامانع است. عضویت مجدد اعضای کارگروه (به‌استثنای نماینده گروه معماری هیئت‌مدیره) پس از پایان دو دوره متوالی، منوط به سپری‌شدن حداقل یک دوره خواهد بود.

۴-۶) اعضای کارگروه موظف‌اند پیش از شروع فرایند ارزیابی، هرگونه تعارض منافع احتمالی را به‌صورت کتبی اعلام نمایند.

نظام نامه انتخاب طرح برتر

- ۷-۴) موارد تعارض منافع شامل، ولی نه محدود به موارد زیر است:
- ۱-۷-۴) مشارکت مستقیم یا غیرمستقیم عضو کارگروه در طراحی پروژه؛
 - ۲-۷-۴) اشتغال عضو کارگروه در دفتر فنی یا شرکت مرتبط با پروژه؛
 - ۳-۷-۴) وجود رابطه مالی، شراکت حرفه‌ای یا همکاری مؤثر با طراح پروژه؛
 - ۴-۷-۴) وجود رابطه خویشاوندی نسبی یا سببی تا درجه دوم با طراح پروژه؛
- ۸-۴) تشخیص وجود تعارض منافع بر عهده کمیسیون تخصصی معماری بوده و عضو دارای تعارض منافع حق مشارکت در ارزیابی و امتیازدهی آن پروژه را نخواهد داشت.
- ۹-۴) عضویت هم‌زمان در کارگروه ارزیابی و گروه‌های بازبینی نقشه‌های معماری سازمان بلامانع است؛ لیکن عضو مربوطه در خصوص پروژه‌هایی که شخصاً در فرایند بازبینی آن‌ها مشارکت داشته است، حق اظهارنظر، امتیازدهی و داوری نخواهد داشت.
- ۱۰-۴) دبیر کمیسیون به‌عنوان نماینده تام‌الاختیار کمیسیون، در فرایند اجرایی انتخاب طرح برتر خواهد بود.
- تبصره ۴:** جلسات کارگروه ارزیابی با حضور حداقل چهار عضو رسمیت یافته و صورتجلسات آن باید به امضای اعضای حاضر برسد.

ماده ۵- معیارها و جدول ارزیابی طرح‌ها

- ۱-۵) امتیاز کامل هر طرح ۱۰۰ واحد است و ارزیابی صرفاً بر اساس معیارهای مندرج در جدول زیر انجام می‌شود.
- ۲-۵) داوران موظف‌اند برای هر معیار، بر اساس مستندات ارائه شده و با رعایت اصول حرفه‌ای، امتیاز مربوط را ثبت نمایند.
- ۳-۵) امتیاز نهایی هر طرح از میانگین امتیازات ثبت شده توسط اعضای کارگروه ارزیابی حاصل می‌شود.
- ۴-۵) کسب حداقل ۶۰ امتیاز از مجموع ۱۰۰ امتیاز برای قرار گرفتن در فهرست برگزیدگان الزامی است. در صورت عدم کسب حدنصاب مذکور، معرفی برگزیده الزامی نخواهد بود.
- ۵-۵) حدنصاب قبولی و ضرایب امتیازدهی، بنا به پیشنهاد کمیسیون و تصویب هیئت‌مدیره، قابل بازنگری سالانه است.

جدول ارزیابی:

ردیف	عنوان	معیار	امتیاز مبنا	درصد امتیاز	امتیاز نهایی
۱	کیفیت معماری و انطباق با بستر	طراحی اقلیمی و بهره‌وری انرژی	۶		
۲		انطباق با بستر، بافت پیرامونی و منظر شهری	۴		
۳		کیفیت فضایی، عملکردی و سازماندهی فضاها	۸		
	جمع امتیازات		۱۸		
۴	خلاقیت و ارزش‌های حرفه‌ای	ایده‌پردازی، خلاقیت و نوآوری در طراحی	۸		
۵		توجه به هویت معماری، فرهنگ و مشخصه‌های بومی	۴		
۶		توجه‌پذیری فنی و اقتصادی طرح	۴		
	جمع امتیازات		۱۶		
۷	الزامات عمومی	دسترسی مناسب، ورودی و پارکینگ مناسب و ایمنی معابر	۸		
۸		مناسب‌سازی برای کم‌توانان و ناتوانان جسمی	۸		
۹		کیفیت فضاهای باز و فضای سبز	۸		
۱۰		هماهنگی بین‌رشته‌ای و قابلیت اجرای طرح	۲۰		
	جمع امتیازات		۴۴		
۱۱	کیفیت مدارک و مستندات	کامل بودن مدارک و جزئیات فنی	۱۰		
۱۲		ارائه مستندات مبتنی بر مدل اطلاعات ساختمان (BIM)	۱۲		
	جمع امتیازات		۲۲		
	مجموع امتیازات		۱۰۰		

تبصره ۵: امتیازهای هر ردیف بر اساس پنج سطح فاقد معیار (صفر درصد)، ضعیف (۲۵٪)، قابل قبول (۵۰٪)، خوب (۷۵٪)، عالی (۱۰۰٪) و متناسب با امتیاز همان ردیف محاسبه و لحاظ می‌شود.

تبصره ۶: کارگروه موظف است مستندات امتیازدهی هر پروژه را حداقل به مدت یک سال در دبیرخانه کمیسیون نگهداری نماید.

نظام نامه انتخاب طرح برتر

ماده ۶- معرفی برگزیدگان و جوایز

- (۱-۶) در پایان هر فصل، از میان طرح های ارزیابی شده، پروژه ای که بالاترین امتیاز را مطابق جدول ارزیابی کسب نموده و حدنصاب مقرر در این نظام نامه را احراز کرده باشد، به عنوان "طرح برتر فصل" معرفی می شود.
- (۲-۶) معرفی طرح برتر فصل، پس از تأیید کمیسیون تخصصی معماری و تأیید یا تصویب هیئت مدیره سازمان انجام شده و از طریق پایگاه اطلاع رسانی، شبکه های ارتباطی و سایر رسانه های سازمان اطلاع رسانی خواهد شد.
- (۳-۶) در روز بزرگداشت معماری (سوم اردیبهشت، مصادف با زادروز شیخ بهایی)، از میان برگزیدگان فصول سال قبل، طرحی که بالاترین امتیاز نهایی را کسب کرده باشد، به عنوان "طرح برتر سال" انتخاب و معرفی می شود.
- (۴-۶) از طراح یا طراح همکار طرح برتر سال تقدیر خواهد شد.
- (۵-۶) سازمان می تواند با رعایت حقوق مادی و معنوی صاحبان آثار، نسبت به معرفی، انتشار، نمایش یا بهره برداری آموزشی و پژوهشی از آثار منتخب در نشریات، نمایشگاه ها، همایش ها، پایگاه های اطلاع رسانی و سایر برنامه های فرهنگی و آموزشی اقدام نماید.
- تبصره ۷:** در صورتی که هیچ یک از آثار ارائه شده در یک فصل یا یک سال موفق به کسب حد نصاب مقرر در این نظام نامه نشوند، الزامی به معرفی برگزیده وجود نخواهد داشت.
- تبصره ۸:** کمیسیون می تواند همه ساله از پروژه های برتر در حوزه مدل سازی اطلاعات ساختمان (BIM)، مستندسازی دیجیتال و ارائه شبیه سازی های معماری و نما، تقدیر ویژه به عمل آورد.

ماده ۷- سایر مقررات

- (۱-۷) هرگونه اصلاح، بازنگری یا تغییر در مفاد این نظام نامه، از جمله معیارهای ارزیابی، ضرایب امتیازدهی، فرایندهای اجرایی و شرایط انتخاب برگزیدگان، با پیشنهاد کمیسیون تخصصی معماری و تأیید هیئت مدیره سازمان معتبر خواهد بود.
- (۲-۷) موارد پیش بینی نشده در این نظام نامه تابع قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، آیین نامه اجرایی آن، مقررات ملی ساختمان و سایر قوانین و مقررات لازم الاجرا خواهد بود.
- (۳-۷) در موارد سکوت یا ابهام در مفاد این نظام نامه، تفسیر و اتخاذ تصمیم بر عهده کمیسیون تخصصی معماری بوده و پس از تأیید هیئت مدیره برای همان دوره اجرایی ملاک عمل خواهد بود.
- (۴-۷) این نظام نامه در ۷ ماده و ۸ تبصره در کمیسیون تخصصی معماری بررسی و در مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۱۹ در پنجاه و یکمین جلسه هیئت مدیره دهمین دوره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان کرمان، به تصویب رسید.

نظام نامه انتخاب طرح برتر

معرفی اعضای کارگروه تدوین نظام نامه انتخاب طرح برتر:

- آیدا رفیع زاده عضو کارگروه
- محمدعلی سیستانی (عضو کمیسیون) مدیر کارگروه
- نجمه سیفاللهی عضو کارگروه
- صفا فردوسی (دبیر کمیسیون) عضو کارگروه
- آناهیتا فرخ نیا عضو کارگروه
- مرجان مظهری (عضو معمار هیئت مدیره) عضو کارگروه
- ابوذر ورزنده (عضو معمار هیئت مدیره) عضو کارگروه